

ARKKITEHTUURIPOLIITTISTA OHJELMAA VALMISTELEVA TYÖRYHMÄ

Työryhmän kokous 8

Aika ke 18.8.2020 klo 13–15

Paikka Etäkokous, Google Meet -alusta

Paikalla

Työryhmän jäsenet:

Ylijohtaja Riitta Kaivosoja, opetus- ja kulttuuriministeriö, työryhmän puheenjohtaja (*poistui klo 14.45*)

Kulttuuriasiainneuvos Petra Havu, opetus- ja kulttuuriministeriö, työryhmän 1. varapuheenjohtaja

Yliarkkitehti Harri Hakaste, ympäristöministeriö, työryhmän 2. varapuheenjohtaja

Yliasiamies Markku Hedman, Rakennustietosäätiön RTS sr

Professori Pekka Heikkinen, Aalto-yliopisto

Puheenjohtaja Henna Helander, Suomen arkkitehtiliitto SAFA

Puheenjohtaja Vesa Humalisto, Arkkitehtitoimistojen liitto ATL

Kehittämispäällikkö Anne Jarva, Suomen Kuntaliitto

Yliarkkitehti Sirkkaliisa Jetsonen, Museovirasto

Arkkitehti, varapäällikkö Anni Laurila, WSP Kaupunkiarkkitehtuuri

Toimitusjohtaja Kimmo Rönkä, Rönkä Consulting Oy

Erityisasiantuntija Olli Voutilainen, työ- ja elinkeinoministeriö

Pysyvät asiantuntijajäsenet:

Tiedekeskuksen päällikkö Heikki Hepoaho, Metsähallitus

Kulttuuriasiainneuvos Kirsi Kaunisharju, opetus- ja kulttuuriministeriö (*poistui klo 13.57*)

Yliarkkitehti Niina Kilpelä, ympäristöministeriö

Erityisasiantuntija Matti Kuittinen, ympäristöministeriö

Ympäristöneuvos Tuija Mikkonen, ympäristöministeriö

Opetusneuvos Tarmo Mykkänen, opetus- ja kulttuuriministeriö

Sihteeristö

Toiminnanjohtaja Katarina Siltavuori, Arkkitehtuurin tiedotuskeskus

Viestintäpäällikkö Miina Jutila, Arkkitehtuurin tiedotuskeskus, työryhmän sihteeri

Asiantuntija Heini Lehtinen, Arkkitehtuurin tiedotuskeskus

Katja Lindroos, Urban Practice / Arkkitehtuurin tiedotuskeskus

Estyneet

Vt. museonjohtaja Reetta Heiskanen, Arkkitehtuurimuseo

Opetusneuvos Mikko Hartikainen, Opetushallitus

Neuvotteleva virkamies Anne Mattero, opetus- ja kulttuuriministeriö

Kulttuuriasiainneuvos Mirva Mattila, opetus- ja kulttuuriministeriö

Kaupunkisuunnittelu- ja maankäyttöjohtaja Leena Rossi, Jyväskylän kaupunki

Erityisasiantuntija Pilvi Nummi, Aalto-yliopisto

Asialista

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistio

Kokous avattiin klo 13.05. Hyväksyttiin asialista.
Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

2. Apoli2020-raportin luonnos: visio, teemat / luvut

Sihteeristö esitteli ohjelmaraportin vision ja alaluvut I–V.

Lukujen luonnosten otsikot ovat lauseotsikoita ja raportissa vältetään otsikkohierarkiaa (kuten 3.1.1.). Lukujen johdantotekstit on kirjoitettu tilannekuvan muotoon. Tilannekuvia seuraavat tavoitetila ja toimenpiteet.

Toimenpiteet ovat joko konkreettisia tai ne halutaan sisällyttää raporttiin uusina avauksina. Mahdollisesti toimenpide-ehdotukset, joille ei löydy konkreettista toimenpidettä tai vastuutahoa, sisällytetään raportin loppuun listana mielenkiintoisia ja tutkittavia mahdollisuuksia.

Aiemmin on keskusteltu, että apoli-raportti voisi sisältää myös vaihtoehtoisia skenaarioita tai kainalojuttuja. Aineistoa näihin ei vielä ole.

Apoli-raportista tulee vielä nostaa viisi kärkeä, joita käytetään muun muassa viestinnässä.

Apoli-työryhmän kommentit luonnoksesta

Yleistä

- Ehdotettiin korjausrakentamisen roolin tarkentamista
- Ehdotettiin, että tarkennetaan teknologian kehityksen tuomia mahdollisuuksia rakentamisessa
- Toivottiin suomenkielisten sanojen käyttämistä vieraskielisten sijaan
- Nostettiin esiin, ettei korkeakoulujen osuus näy luonnoksessa riittävästi
- Ehdotettiin, että arkkitehtuurin arvostus, kansainvälisyys ja koulutus yhdistettäisiin samaan lukuun sekä ilmasto ja talous keskenään samaan lukuun
- Kommentoitiin, että visio, tilannekuvat ja tavoitetilat on vielä esitetty turhan laveasti; nostettiin luvun I käsittelytapa esiin hyvin toimivana
- Nostettiin esiin arkkitehtuurin aineettomien arvojen rooli apoli-luonnoksessa, mainittiin aineettomina arvoina muun muassa taiteellisuus sekä vaikutus hyvinvointiin ja terveyteen, matkailuun sekä viihtyvyyteen
- Toivottiin johdantoon koontia siitä, kuka tekee arkkitehtuuria ja arkkitehtuuripolitiikkaa ja ehdotettiin visuaalista koontia tästä
- Todettiin, että jokaisen apolin lukijan tulisi löytää oma roolinsa apoli-raportista
- Mainittiin, että apolin tulisi olla ajankohtainen vielä 10 vuoden kuluttuakin
- Ehdotettiin apolin aikajänteeksi 20 vuotta eli vuoteen 2040
- Ehdotettiin vision kohtaa arkkitehtuurin ja rakennusalan yhteistyöstä yhdeksi apolin kärjeksi
- Ehdotettiin arkkitehtuuriloikka- ja arkkitehtuuriajattelu-termien käyttöönottoa
- Muistutettiin, että kädenjäljessä on viisi sormeaa samoin kuin apolissa viisi lukua. Ehdotettiin tätä ajattelumallia apoli-kärkien valitsemiseen.
- Toivottiin suunnittelun arvopohjaisuuden ja taiteellisuuden korostamista
- Keskusteltiin siitä, että työryhmän jäsenet voivat keskusteluttaa apoli-luonnosta ja toimenpide-ehdotuksia omissa organisaatioissaan ja sidosryhmissään
- Todettiin, että tunnistettu tarve ei ole vielä toimenpide, ja kannustettiin työryhmäläisiä miettimään toimenpiteiden kehittämistä

Visio

- Kannatettiin otsikkoa 'Rakentamisen jalanjäljestä arkkitehtuurin kädenjälkeen'

- Ehdotettiin, että visio voisi sisältää kohtia jokaisesta viidestä luvusta ja että vision voisi järjestää hierarkkisesti
- Kysyttiin, onko visiossa kysymys kulkusuunnasta (kuten jalanjälkilaskelmat), suunnasta henkisempään, vai kattaako visio kaiken rakentamisen. Ehdotettiin, että visio voisi vastata kysymykseen 'arkkitehtuuripolitiikka on'
- Ehdotettiin visioon kohtaa kestävästä taloudesta ja vetovoimasta

Luvut I–V

- Mainittiin, että toimenpiteistä puuttuu kaupunki- ja yhdyskuntasuunnittelun sekä kaavoituksen rooli apolin tai hyvän arkkitehtuurin edistämiseksi
- Ehdotettiin, että viestinnän ja journalismin toimenpiteitä olisi vain yksi useamman sijaan
- Toivottiin vahvempaa arkkitehtuurin ja kulttuurin näkökulmaa
- Toivottiin vahvempaa painotusta kokeilevalle arkkitehtuurille
- Kommentoitiin, että luvussa II on runsaasti toimenpiteitä ja varaa karsia. Ehdotettiin, että paikallisten apolien prioriteettia nostetaan
- Kommentoitiin, ettei luvun V sisältö tue arkkitehtuurin roolia, kulttuuria ja itseisarvoa
- Nostettiin esiin benchmarkina se, miten muut luovat alat tukevat alkavia toimijoita, esimerkkinä tanskalainen elokuva-ala. Nostettiin keskusteluun myös, että Tanskassa arkkitehtuurin alalla nostettiin koulutusmääriä, jolloin tanskalaisia arkkitehteja on sijoittunut myös kansainvälisille markkinoille ja muihinkin kuin suoraan arkkitehdin tehtäviin
- Toivottiin apolin vahvistavan valtion tasolla avoimia arkkitehtuurikilpailuja

3. Kuulemistilaisuus 1.9.2020

Puheenjohtajisto esitteli kuulemistilaisuuden 1.9.2020. Tilaisuus järjestetään verkkotilaisuutena. Kuulemistilaisuudessa tarjotaan sidosryhmille mahdollisuutta kommentoida apoli-ohjelman luonnosta ja tarkistaa, että apolin suunta on oikea. Tilaisuudessa käsitellään apoli-luonnoksen keskeiset teemat ja toimenpide-ehdotukset.

Kuulemistilaisuuden ennakkokutsut on lähetty 15.6.2020 kaikille apoli-työpajoihin kutsutuille.

Keskustelua kuulemistilaisuudesta

- Kysyttiin Lausuntopalvelu.fi -palvelun käytöstä kuulemistilaisuudessa. Todettiin, että palvelua käytetään kun apoli on valmis, ei vielä kuulemistilaisuudessa
- Toivottiin palautetta apolin kansainvälisyyteen liittyviin toimenpiteisiin kansainvälisesti menestyneeltä arkkitehdiltä
- Todettiin, että tiettyihin toimenpiteisiin kohdennettua palautetta voidaan kysyä suoraan asiantuntevalta henkilöltä myös työryhmän ulkopuolelta. Ehdotettiin Tuomas Silvennoista (PES-Arkkitehdit), Antti Nousjokea (ALA) tai Anssi Lassilaa (OOPEAA)

4. Työryhmän jäsenten esille ottamat asiat

Työryhmän jäseniä pyydettiin osallistumaan kulttuuriympäristöstrategian arviointiin. Tuija Mikkonen (YM) lähettää työryhmäläisille kyselylinkin kokouksen jälkeen.

5. Muut asiat

Sihteeristön jäsen Katja Lindroos on poissa apoli-työstä syyskuun 2020 ajan ja palaa lokakuun 2020 alussa.

6. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 15.03.